

QUI PER ANGELOS DICTVS EST SERMO
FACTVS EST FIRMVS
Heb. i.

שער בית יי השני

נבואים

ראשונים

נביאיא קדמיא

ΠΡΟΦΗΤΑΙ

ΠΡΩΤΟΙ.

PROPHETAE

PRIORES.

מלך במשפט יעמיד ארץ

PROVERB. XXV.

ויהי אחרי מות משה עבד יהוה ויאמר יהוה אל יהושע בן נון משרת משה לאמר: משה עבדי את ועתה קום עבד ארד הירדן הזה אתה וכל העם הזה אל הארץ אשר אנכי נתן להם לכני ישראל: כל מקום אשר תרוך קה וגלמם בו לכם נתתיו כאשר דברתי אל משה: מחמדבר והלבנון הור ועד הנגב הגדול נהר פרת כל ארץ החתים ועד חים הגדול כבוא השמש יהיה גבולכם: לא יתיעב איש לפניך כל ימי היותך כאשר הייתי עם משה אחיך עמך לא ארפק ולא אעזבך: חזק ואמץ כי אתה הנחיל ארץ העם הזה את הארץ אשר נשבעתי לאבותם לתת להם: רק חזק ואמץ סור לשמר לעשות ככל התורה אשר צוה משה עבדי אל תסור ממנו ימין ושמאל למען תשגיל בכל אשר תלך: לא ימוש ספר התורה הזה מפניך וחגית בו יוםם ולילה למען תשמר לעשות ככל הכתוב בו כי אז תצליח ארץ דרכך ואז תשכיל: הלא צויתך חזק ואמץ אל תערך ואל תחת כי עמך יהוה אלהיך בכל אשר תלך: ויצו יהושע את שטרי העם לאמר: עברו בקרב והטהרו רצו את העם לאמר הכינו לכם צדקה כי בעוד שלשתי ימים אתם עברים ארץ חיותן הזה לטא לרשת את הארץ אשר יהוה אלהיכם נתן לכם לרשתה:

תרגום וונתן

והנה כהרועות משה עבד יהוה ויאמר יהוה אל יהושע בן נון משרת משה לאמר: משה עבדי את ועתה קום עבד ארד הירדן הזה אתה וכל העם הזה אל הארץ אשר אנכי נתן להם לכני ישראל: כל מקום אשר תרוך קה וגלמם בו לכם נתתיו כאשר דברתי אל משה: מחמדבר והלבנון הור ועד הנגב הגדול נהר פרת כל ארץ החתים ועד חים הגדול כבוא השמש יהיה גבולכם: לא יתיעב איש לפניך כל ימי היותך כאשר הייתי עם משה אחיך עמך לא ארפק ולא אעזבך: חזק ואמץ כי אתה הנחיל ארץ העם הזה את הארץ אשר נשבעתי לאבותם לתת להם: רק חזק ואמץ סור לשמר לעשות ככל התורה אשר צוה משה עבדי אל תסור ממנו ימין ושמאל למען תשגיל בכל אשר תלך: לא ימוש ספר התורה הזה מפניך וחגית בו יוםם ולילה למען תשמר לעשות ככל הכתוב בו כי אז תצליח ארץ דרכך ואז תשכיל: הלא צויתך חזק ואמץ אל תערך ואל תחת כי עמך יהוה אלהיך בכל אשר תלך: ויצו יהושע את שטרי העם לאמר: עברו בקרב והטהרו רצו את העם לאמר הכינו לכם צדקה כי בעוד שלשתי ימים אתם עברים ארץ חיותן הזה לטא לרשת את הארץ אשר יהוה אלהיכם נתן לכם לרשתה:

INCIPIIT LIBER

IOSVE.

CAP. I.

AT factum est post mortē Moysi serui Domini, ut loqueretur Dominus ad Iosue filium Nun ministrum Moysi, & diceret ei: *Moyfes seruus meus mortuus est: Surge, & transi Iordanem istum, tu & omnis populus tecum, in terram quā ego dabo filiis Israel. *Omnem locum quē calcauerit uestigiū pedis vestri, vobis tradam, sicut locutus sum Moysi. *A deserto & Libano, vsq; ad fluuium magnum Euphratem, omnis terra Ethæotum vsque ad mare magnum contra Solis occasum erit terminus vester. *Nullus poterit vobis resistere cunctis diebus vite tuæ. Sicut fui cum Moysi, ita ero tecum. non dimittam nec derelinquam te. *Confortare, & esto robustus. Tu enim forte diuides populo huic terram, pro qua iuravi patribus suis vt traderē eam illis. *Confortare igitur, & esto robustus valde, vt custodias & facias omnem legem quam præcepit tibi Moyses seruus meus. Ne declines ab ea ad dexteram vel ad sinistram, vt intelligas cuncta quæ agis. *Non recedat volumen legis huius ab ore tuo, sed medita- beris in eo diebus ac noctibus, vt custodias & facias omnia quæ scripta sunt in Ceo. tūc diriges viam tuam, & intelliges eā. *Ecce præcipio tibi: Confortare & esto robustus. noli metuere, & noli timere; quoniam tecū est dominus Deus tuus in omnibus ad quæcunque perrexeris. *Præcipitque Iosue principibus populi, dicens: *Transite per medium castrorū, & imperate populo, ac dicite: Præparate vobis cibaria, quoniam post diem tertium transibitis Iordanem, & intrabitis ad possidendam terram, quam dominus Deus vester daturus est vobis.

I O S U E.

C A P. 1.

E factus est post mortem Moysi seruis Domini, & locutus est Dominus Iosue filio Nun ministro Moysi, dicens:

Moyfes seruus meus mortuus est: nunc igitur surgens transi Iordanem tu & omnis populus hic in terram, quam ego do eis.

Omnis locus ad quem ambulauerint vestigia pedum uestrorum, uobis dabo eum, sicut locutus sum Moysi.

Desertum & Antilibanum usque ad fluminem magnum fluminem Euphratem, omnem terram Etbaorum & usque ad mare magnum, à Solis occasu erunt termini uestri.

Non resistet homo coram uobis cunctis diebus uita tua. & sicut fuit cum Moysi, ita ero & tecum: & uim derelinquam te, neque despectiam te.

Confortare & esto robustus: tu enim diuides populo huic terram, quam iurans patribus eorum tibi traderem eis.

Confortare igitur & esto robustus, ut custodias & facias sicut precepit tibi Moyses seruus meus. & non declinabis ab eis ad dextram uel ad sinistram, ut intelligas in cunctis que feceris.

Et non recedet liber Legis huius de ore tuo, & meditaberis in eo die ac nocte, ut intelligas facere omnia que scripta sunt in eo: tunc prosperabis uias tuas, & tunc intelliges.

Ecco precipio tibi, confortare & esto robustus: non timeas neque timearis, quoniam tecum dominus Deus tuus in omnem locum quod pertransieris.

Et precepit Iosue scribis populi, dicens:

Transite per medium castrorum populi, et imperate populo, dicentes: Estote parati in cibariis: quoniam adhuc tres dies, & uos transitis Iordanem hunc, intrantes ad possidendum terram, quam dñs Deus patrum uestrorum dat uobis.

I H S O Y E.

α.

*Α*Ι ὁ γῆρας μὲν τῶν παλαιῶν ἀποστόλων, καὶ ἵπτε κίερα τῶν ἰσθμῶν ἠὲ καὶ τῶν ὑπογεγραμμένων μου, λέγω·

Μουστῆς ὁ δὲ σκεπτικὸς μου τεταθῆναι καὶ ἀποδοῦναι ἀνάστασις διασφραγισθῆναι τὴν ἰσθμῶν καὶ πάντες ὁ λαὸς οὗτος εἰς τὴν γῆν, ἣν ἐγὼ εἶπα μοι αὐτοῖς.

Πᾶς ὁ τῶν ἐφ' ὃν δὴ ἐπέσθη τῶν ἰσθμῶν ποδῶν ὑμῶν, ὑμῶν δώσω αὐτὴν, ὡς πρόπον εἶρηκα ὑφ' αὐτοῦ.

Τὴν ὄρεμα καὶ τὴν ἀπὸ πλάτης θύρον ἐκείνην τοῦ ὄρους τοῦ μεγάλου ποταμοῦ ὁ ὄρεμα, καὶ τὸν ὄρεμα τοῦ ὄρους τοῦ μεγάλου, ἀπὸ πλάτης θυροῦ ὄρεμα τοῦ ὄρεμα ὑμῶν.

Ὅσα ἀπίστηται ἀπὸ τῶν κατεπαύτων ὑμῶν πᾶσαι τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ὑμῶν, ὡς ἀπὸ τῆς ἡμετέρας μου, ὅπως ἐθέλω καὶ μὴ οὐ, καὶ ὅσα ἐγκαταλείψω ἐς, ἢ ὑποστρεφόμενα ἐς.

Ἴσχυε καὶ ἀδελφεῶν, σὺ γὰρ διεδεδίκαται τῶν λαῶν τούτων τὴν γῆν, καὶ ὡς ἀπὸ τῶν πατέρων αὐτῶν δέδοται αὐτοῖς.

Ἰσχυε καὶ ἀδελφεῶν, σκεπτικὸς καὶ πᾶσιν καθότι ἐντείλατο ὑμῶν μουστῆς ὁ παῖς μου. καὶ ὅσα ἐκκλητικῶν ἀπὸ αὐτῶν εἰς δεξιὰ ἢ εἰς ἀριστερά, ἵνα ὡς ἡμεῖς ἐσθλασθῆναι ἐσθλασθῆναι.

καὶ ὅσα ὄρεμα ὄρεμα ἢ ὄρεμα τοῦ ὄρεμα ἐκείνη ὄρεμα, καὶ μελετήσεις ἐπὶ αὐτῶν ἡμέρας καὶ νύκτας, ἵνα σὺ τῆς ποιῆσαι ὄρεμα τῶν γραμματικῶν ἐν αὐτοῖς, τότε διδοῦναι ἐς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν, καὶ τότε σὺ τῆς.

Ἰδοὺ ἐντέλλομαι ὑμῶν, ἵσχυε καὶ ἀδελφεῶν, ἐπὶ δεικνύσας, μὴ ᾄσθηθῆναι, ὅτι μὴ οὐ κίερος ὁ θεὸς ὑμῶν εἰς πάντας τῶν καὶ εἶναι προσέσθην.

καὶ ἐντείλατο ἰησοῦς τῶν γραμματικῶν τῶν λαῶν, λέγων·

εἰσελθότε καὶ μέντε παρεμβολῆς ἐς λαοὺς καὶ ἐντείλατο ἐπὶ λαοῦ, λέγοντες, ἐθέλωμεν εἶπαι οὐλομένη, ὅτι ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ὡς ὑμῶν διαβάζετε τὴν ἰσθμῶν τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ κίερος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν δέδοται ὑμῶν.

CHALDAICAE PARAPHRASIS TRANSLATIO,

BENEDICT. ARIA MONTANO INTERPRETE.

CAPUT PRIMUM.

E fact postquam mortuus est Moyses seruis Domini, & ait Dominus ad Iosue filium Nun ministrum Moysi, dicens: Moyses seruus meus mortuus est, & nunc surge, transi Iordanem istum tu & omnis populus iste ad terram quam ego do ipse tibi.

Omnem locum quem calcauerit planta pedis uestri in eo, uobis do illum, quemadmodum locutus fui cum Moysi. A deserto & Libano isto, & usque ad fluminem magnum, fluminem Perath, omnis terra Hictaocorum, & usque ad mare magnum occasus Solis, erit terminus uester. Non stabit homo contra te omnibus diebus uite tue, quoniam tecum sum uerbum meum in auxilium tuum: non derelinquam te, nec elongabo te.

Fortificare & roborare, quoniam tu possidete facies populum istum terram, quam iuranti patribus eorum me daturum eis. Tantam fortificare & roborare ualde ad custodiendum ut facias iuxta omnem legem, quam precepit tibi Moyses seruus meus ne declines ab ea ad dexteram neque sinistram, ut prospere sis in omni loco quod iteris.

Non recedat liber Legis huius ab ore tuo, & eris medians in eo die ac nocte, ut custodias ad faciendum sicut omne quod scriptum est in eo, nam sic prospere sis uiam tuam, & sic intelliges. Nonne precepit tibi, Fortificare & roborare? ne timeas, nec frangaris: namque in auxilium tuum est uerbum domini Dei tui in omni loco quod iteris.

Et precepit Iosue exhortibus populi, dicens: Transite intra castra, & precipite populo, dicens: Preparate uobis commensuras, nam in fine tertium dierum uos transitis Iordanem istum, ut ingredamini ad possidendum terram, quam dominus Deus uester dabit uobis ad possidendum eam.

נקרא ומדנה עם רב עיון על ידי בנדיכטוס אריאש מונטנוס ממוטרה על המלאכה
הזאת במערת פיליפוס מלך ספרד מלך טוב וירא האלהים על
כל אשר חס קוראים בשם ישוע המשיח:

ב א ס מ

EX REGIS CATHOLICI MANDATO

Benedictus Arias Montanus D. Th. recensuit & probavit.

B. Arias Montanus